

Modernisering av regelverket for offentlige anskaffelser. Har EU greid utfordringen?

Arnhild Dordi Gjønnnes, advokat, NHO

Formålet med reformen

- Enklere og mer fleksibelt regelverk
- Strategisk bruk av regelverket
- Bedre tilgang til markedene (SMB og grensekryssende handel)
- Trygg og god praktisering av regelverket (robuste prosedyrer)
- Styring (governance) og profesjonalisering av offentlige innkjøpere

Innledning

- Offentlige anskaffelser er viktig for europeisk økonomi
 - utgjør omtrent 18% av BNP i EU
 - sikre likebehandling, effektive anskaffelser, gjennomsiktighet og etterprøvbarhet
- Næringslivet
 - støtter forbedring av regelverket og forenkling
 - fullstendig omlegging av regelverket ikke nødvendig
- Nøkkelen til bedre offentlige anskaffelser
 - riktig gjennomføring av regelverket i alle EØS-land
 - profesjonell opplæring av offentlige innkjøpere

Modernisering av regelverket - positive elementer

- Ingen vesentlig omlegging av struktur og innhold
- Toolbox approach/verktøykasse som dekker alle eventualiteter
- Forhandlet prosedyre
- Strategisk bruk av offentlige anskaffelser – stort sett kan-regler
- SMB og forenkling
- Dialog og markedskonsultasjoner
- Self-cleaning
- Elektronisk handel
- Bedre styring og opplæring av offentlige innkjøpere

Modernisering av regelverket - bekymringer

- Egenregi og samarbeid mellom offentlige oppdragsgivere
- Definisjonen av livssyklus kostnader
- Muligheten til å vise til konkrete merker
- Eget regime for sosiale tjenester

Reduksjon av dokumentasjonskrav

- Uttømmende liste over kvalifikasjonskriterier (Art. 56.1)
- Erklæringer og dokumentasjon – kun den som vinner anbud må legge frem dokumentasjon (Art 57)
- Databaser og nasjonale anskaffelsesregistre (Art 57)
- e-Certis (Art 58)

SMB og oppdeling av kontrakter (Art. 44)

- Oppdragsgiver "kan" bestemme oppdeling av kontrakter
- "Indication of the main reasons" i anskaffelsesdokumentene hvis ikke oppsplitting (Kontrakter over EUR 500 000 (Art 4.d))
- Kvantitativ eller kvalitativ oppdeling
- Kan begrense hvor mange delkontrakter som skal tilfalle den enkelte leverandør (kunngjøring/konkurransesgrunnlaget)
- Plikt til å vurdere oppsplitting, men fri til å bestemme grunnen til hvorfor oppdragsgiver kommer til motsatt konklusjon..... *without being subject to administrative or judicial supervision (30)*
compromise text av 24. juli fra EP.
- Krav til begrunnelse (begrense konkurransen, risikovurdering, vanskelig å koordinere etc)

Konkurransen med forhandling etter forutgående kunngjøring (Art.27)

- Konkurransen med forhandling (Dir 2004/18/EC : Art 30 (2)(3)(4))
- Skal forhandle med alle på bakgrunn av oppgitte minimumskrav som ikke skal endres i forhandlingene
- Flere forhandlingstrinn for å redusere antall deltakere
- Forretningshemmeligheter
- Konkurransen med forhandling med rett til ikke å forhandle (ny kompromiss-tekst EP)
- Spesifisering av underkriterienes vektning kan først gjøres etter at fristen for mottak av tilbud har utløpt, men før innholdet er vurdert.
 - Tildelingskriteriene skal ikke endres
 - Vektingen skal ikke kunne påvirke leverandørenes forberedelser
 - Vektingen skal ikke føre til diskriminering av leverandører

Dialog med markedet

Markedskonsultasjoner (Art 39)

- Gjennomføre markedskonsultasjoner
- Informere potensielle leverandører om anbudsplaner- og krav

Direkte involvering av potensielle leverandører (Art 39 a)

- Mottak av råd og innspill er mulig, så lenge konkurranse ikke utelukkes
- Oppdragsgiver skal informere markedet
- Prinsippet om ikke-diskriminering skal opprettholdes

Elektronisk handel/e-anskaffelser (Art. 19) (Art. 51)

- All informasjon om anskaffelsesmuligheter og innsending av tilbud bør foreligge elektronisk (2016)
- Forutsetning for hovedregelen er de elektroniske verktøy som brukes er alminnelig tilgjengelige
- E-kataloger
- E-signatur

Strategisk bruk av offentlige anskaffelser

- Bruk av funksjonelle krav for å fremme innovasjon
- Enklere regime for sosiale, helse, kultur, utdanning og hotell/restauranttjenester
- Tjenester uten virkning på tvers av grensene skal unntas fra direktivet
- Bruk av konkrete merker
- Livssyklus kostnader, produksjonsprosesser og kravet til tilknytning til kontraktsgjenstanden

Strategisk bruk : Innovasjon

Innovasjon og partnerskap (Art 29)

- Oppdragsgiver kan samarbeide med private selskap
 - Utvelgelse gjennom konkurranse
 - For utvikling av en anskaffelse av et innovativt produkt, bygg- og anlegge eller tjeneste som ikke eksisterer i markedet

Avvisning av leverandører og self-cleaning konseptet (Art.55)

- Obligatorisk avvisning når leder eller annen person med fullmakt, bestemmende innflytelse eller kontroll over virksomheten er dømt for organisert kriminalitet, korrupsjon, hvitvasking eller lignende;
- Obligatorisk avvisning ved manglende betaling av skatt eller betaling til andre sosiale sikringsordninger;
- Bør kunne avvise ved vesentlige eller pågående mangler overfor samme oppdragsgiver.
- Bør kunne avvise ved overtredelse av miljømessige eller sosiale forpliktelser, eller andre alvorlige feil ved utøvelse av virksomheten (konkurransen, IPR rettigheter m.m.)

Self-cleaning

- Enhver leverandør som omfattes av avvisningsreglene, har overfor oppdragsgiver anledning til å vise sin pålitelighet
 - Skal bevise at tiltak er gjort
 - Skal klargjøre faktum og at man samarbeider med gjeldende myndigheter
- Oppdragsgiver skal evaluere tiltakene
- Oppdragsgiver skal gi en begrunnelse for at man ikke aksepterer tiltakene

Overvåking av markedet (Art. 83)

- Overvåking av anskaffelsesmarkedet ..."performed by one or more authorities, bodies or structures"....
- MS skal sikre korrekt og effektiv gjennomføring av følgende oppgaver:
 - Overvåkingen skal hindre, oppdage og rapportere svindel, korrupsjon, interessekonflikt og andre alvorlige brudd på regelverket
 - Sakene skal henvises til nasjonale revisjonsorgan, domstoler, ombudsmann, parlamentet eller komiteer.
 - Resultatet av overvåkingen skal bli gjort tilgjengelig for publikum
 - Sikre veiledning om fortolkning og gjennomføring av regelverket

Takk for meg.....

.....Næringslivet venter spent på resultatet.....

Arnhild Dordi Gjønnnes
Team offentlige anskaffelser
91637077